

Na enake občinske nasvete se sme posebno tedaj ozir jemati, ako se je občina sama, ali pa, če so se zavezali sorodniki, da bodo za osebo, ki pride v delalnico, ali vse, ali pa vsaj nekaj stroškov plačevali za njeno oskrbovanje.

Po priganjanji povrnjene prignance in take osebe, katerih domačinstvo je neznano, sme (§. 3.) izjemno politična gosposka onega kraja, v katerem so osebo prijeli, in sicer po priganjanji povrnjene prignance s posvetovanjem tiste občine, pod katero prignanec spada, v posilno delalnico oddajati.

§. 6. Rzsodbi za oddajo v posilno delalnico se mora razun rzsodbenih razlogov tudi priložiti izkaznica, ki zapopada občino, pod katero zadevna oseba pripada, delalna sposobnost njena, zmožnost ali nezmožnost plačila za oskrbovanje, spričo zastran zdravja od zanesljivega zdravnika in izkaznico, ki opisuje prejšnje življenje dotične osebe, njene sodnijske in policijske kazni, kakor tudi natančen popis osebe in njenih posebnih lastnosti.

§. 7. (Pritožba zoper odlok.) Vsaka rzsodba za oddajo v posilno delalnico, če tudi ni bilo nobene pritožbe zarad tega, se mora pred izvršitvijo c. k. deželni vladi v potrjenje predložiti. Pritožba se mora v 24 urah potem, ko se je kdo za-njo oglasil, pri prvi sodnijski stopinji naznaniti in se ima v daljnih 3 dneh c. k. deželni vladi v rzsodbo predložiti. Ta pritožba ima odložno moč, to je, da odloži spolnitev poprejšnje rzsodbe, vendar pa ima rzsodna gospóska pravico, da dene dotično osebo, ako je zarad ubežnosti na sumu, iz previdnosti za toliko časa v posebno varnost, dokler se rzsodba pritožbe ne reši. Kaka druga nadaljna pritožba ni dopuščena. Občina, pod katero zadevna oseba pripada, ima za pritožbo tudi takrat pravico, če se njeno zahtevanje za oddajo kake osebe v posilno delalnico od gospóske prve stopinje ni sprejelo; v tem primerljaji mora občina svojo pritožbo v 24 urah po prejetem sporočilu pri rzsodni gospóski naznaniti in v daljnih treh dneh pri ravno isti gospóski kot predlogo c. k. deželni vladi izročiti. V tem položaji, če je c. k. vlada rzsodbo preuredila, se sme dotična oseba, ki bi imela priti v posilno delalnico, na c. k. ministerstvo notranjih zadev obrniti in to v predpostavljjenih obrokkih. (Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Kolek ali štampelj* so iznajdli Holanci l. 1624. Ker se pa nobena nova iznajdba tako hitro ne razširi, kakor taka, po kateri se dá davek vpeljati, toraj najdemo kolek vže konec 17. stoletja po vsej Evropi. Na Francoskem ta davek sedaj donaša vladi vsako leto 82 milijonov frankov, na Angleškem blizo 6 milijonov, na Pruskem ravno toliko. V Avstriji, ktera je vže tako obložena z velikimi davki, poskočil je ravno ta davek (kolek) od leta 1840. do 1868. od 3¹/₂ milijona na 11¹/₂ milijona brez vštetege ogerskega kraljestva.

* Rim je posedla armada italijanskega kralja in si ga tako prisvojila s tisto pravico, ki se imenuje „volčja pravica“ — pustil se je papežu le tisti del Rima v last, ki se imenuje „Leonovo mesto“. — Naj povemo, kaj je to in od kod to ime? — Ta del mesta ali to mesto, ki obsega poltretjo laško miljo, sta v 9. stoletji med letom 800. do 850. papeža Leon III. in Leon IV. z zidom obdala; to mesto ima 3 vrata; skozi ena se gré v Travestere, skozi druga v Civita vecchio in skozi angeljska vrata v Vatikan; ta vrata so edina vrata, ki so naravnost v zvezi z drugimi deli Rima. Leonovo mesto šteje do 15.000 duš, ki se Borghi-

giani, to je, gradjani imenujejo in so zmiraj v najbliži dotiki s papežem, tedaj gotovo raji ostanejo podložni papežu kakor kraljestvu italijanskemu.

Slovensko lepoznanstvo.

Iz zbirke za naše rojake vojake. *)

1.

Vojaški stan.

Zares je lep vojaški stan,
Skorej mu para ní,
In v glavi níma on možgan,
Kdor tak ne govori.
Vojak steber cesarstvu je,
Strahú on ne pozná;
Če vse krog njega ruši se,
Vojak ne trepetá!

V desníci močni ostri meč,
V osrčji pa pogum
In za svobodo vés goréč
On strah je vražjih trum.
Ni mirno mu poprej srcé,
Dokler končan ni boj,
In dokler z drage ni zemljé
Pregnán sovražni roj.

Vojaku ljubica je čast,
Njo ljubi on samó,
Srce mu napolnuje slast,
Ko zmisi se na-njó.
On zá-njo v bojni gré vihár,
Za-njó vse pretrpí,
Celó življenje svoje v dar
Ji dá, če si želí!

Jos. Cimperman.

Katkočasnica.

Neki župnik (fajmošter) vpraša svojega farana: **kdo** ga je vstvaril? a on mu ni znal odgovoriti. To isto vpraša potem šest let starega fantiča, in ta mu brž odgovori: „Gospod Bog“. „Sram vas bodi, stavec — pokrega gosp. fajmošter nevednega možá — da ne znate, kar zná dete!“ — „Prosim Vas ponižno — zagovarja se mož — nikar se ne čudite, gospod oče; jaz sem že star, pa sem že to pozabil; al ta mali paglovec ní dolgo, kar je vstvarjen bil, in zato lahko zná, kdo ga je vstvaril.“ „Pučki Prij.“

Dopisi.

V Gorici 24. sept. — V poprejšnji številki sem sporočil nekaj o dovolitvi paralelnega izobraževališča za učiteljice. Pozneje sem izvedel, da je došlo tudi zastran pripravnišča za učitelje nekaj. Ministerstvo se je ustavilo na poli poti, kar se tiče paralelizovanja. Žensko izobraževališče ima biti dvojnato, to je, ima imeti posebne italijanske in posebne slovenske razrede in učitelje ali učiteljice; možko pa ne tako; ampak utrakvizem priporoča g. minister, to je, v istih razredih naj bi se podučevalo po italijanski in slovenski. Kako si na Dunaji to mislijo in ali o naših razmerah kaj razumejo, ne vem. To pa vem, da ni še davno tega, ko so se tam gori prekriževali pred utrakvizmom, češ, da so modérni pèdagogi zoper dvo- ali mnogojezično podučevanje v istem raz-

*) V poslednjem listu „Novic“ omenjene.